ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja:
Rzeczpospolita 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 1 maja 1928 r.

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł, kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwartalnie 6 zł. Numer pojedyńczy 1 zł.

NR. 9 Wydawca: *Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu.* **ROK 7**

Zawiadamiamy Pp. Członków, iż p. prof. Trepka, dyrektor Związku Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej, wygłosi na posiedzeniu Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Chemicznego, w piątek 4 maja o godz. 7 wiecz. odczyt p. t. „Przyszłość polskiego przemysłu chemicznego".

VIII. Targi w Poznaniu.

Zagadnienie, czy rozwijać życie gospodarcze z targami czy bez, czy utrzymać tę metodę akcji handlowej, jakkolwiek nie zostało jeszcze w dyskusji wyjaśnione, to ma już swoją praktykę życiową, na podstawie której jasno można stwierdzić, że Targi, szczególnie Targi Poznańskie, są naszemu życiu gospodarczemu potrzebne i że spełniają pewną aktywną rolę w naszem gospodarstwie narodowem.

Ktokolwiek by temu chciał zaprzeczyć, musi niewątpliwie po zapoznaniu się z faktem ośmioletniej egzystencji Targów w Poznaniu, stwierdzić, że wysunięte wnioski oparte są na pewnych założeniach. Inna rzecz, że czynniki, które twierdzą, iż przemysł nasz musi wystawiać na Targach skoro taka instytucja egzystuje, ma również swoją rację i uzasadnienie.

Z chwilą bowiem egzystencji Targów, jako instytucji stałej, zrozumiałem jest, że jeśli nie będzie wystawiać przemysł polski, to niewątpliwie wystawi przemysł zagraniczny, który przy odpowiedniej reklamie będzie miał przez to ułatwioną drogę do utrzymania się na naszym rynku. Z tego też powodu chcąc nie chcąc i nasz przemysł zmuszony jest wystawiać na Targach, a szczególnie ten, który jest najwięcej zagrożony konkurencją.

Mimo więc to, czy sprawa się przedstawia tak czy inaczej, śmiało można rzec, że w naszych warunkach ta lustracja przemysłu, którą się przeprowadza w czasie corocznych Targów, przyczynia się niewątpliwie do pobudzania naszego życia gospodarczego i daje impuls przemysłowi do dalszej pracy i dalszych wysiłków w kierunku doskonalenia produkcji, lepszego jej organizowania, oraz pobudza przemysłowców do rozwijania produkcji takich fabrykatów, które dotychczas trzeba było sprowadzać, a które jednakże bez trudności produkować można w kraju.

To ostatnie znaczenie Targów bywa najczęściej zapoznawane, chociaż, naszem zdaniem, tutaj tkwi największa ich zasługa dla rozwoju naszego życia gospodarczego.

Bo jeżeli chodzi o rozwój stosunków handlowych, o zwiększenie popytu, ożywienie obrotów, to mamy wrażenie, że wpływ w tej dziedzinie Targów jest minimalny, gdyż wzrost zapotrzebowania jest ściśle zależny od warunków gospodarczych, których, jeśli są nieszczególne, to kupiec chętnie obejrzy eksponaty, ale nie zrobi żadnej tranzakcji, co dość często zdarzało się w poprzednich latach.

Jeżeli chodzi o obecną chwilę, to nie można tutaj wróżyć specjalnie złych wyników w obrotach handlowych na Targach, gdyż warunki mimo wszystko stają się lepsze, konsumcja wzrasta, co niewątpliwie też spowoduje ożywienie w handlu i przyczyni się do zawarcia poważniejszych tranzakcyj.

Stąd też, naszem zdaniem, VIII Targi w Poznaniu wykazują, iż ich instytucja zdała egzamin życiowy i że wykazać się może swoją pożyteczną rolą, jaką spełnia w życiu gospodarczem, dlatego też przy okazji otwarcia Targów wyrażamy życzenia dla tej instytucji w roku bieżącym, ażeby przyczyniła się do ożywienia handlu, który chwilowo stanął na martwym punkcie, oraz jako pożyteczna placówka, by rosła z roku na rok w siłę i znaczenie. Przy tej okazji wszystkim członkom Związku Fabrykantów, którzy wystawiają na Targach, życzymy dokonania jak największych i najkorzystniejszych tranzakcyj.

Okólnik Związku Fabrykantów

Pertraktacje celne z Czechosłowacją i Austrją w sprawie dokonanej waloryzacji ceł.

Jak wiadomo, waloryzacja ceł wywołała szczególnie u Czechów silne rozdrażnienie, motywowane koniecznością utrzymania na odpowiedniej stopie aktywności ich bilansu z Polską.

Cała ta akcja ze strony czechosłowackich sfer przemysłowych, nie posiada żadnego umotywowania gospodarczego ani prawnego, jest tylko zwyczajnym targiem, który, zdaniem przemysłowych kół czechosłowackich, w tej sytuacji, w jakiej znajduje się Polska, nie posiadając traktatów handl. ze swoimi najpoważniejszymi sąsiadami, powinien przynieść Czechosłowacji sukces, polegający na tem, że ta ostatnia mogłaby zwiększyć swój import do Polski, rozumie się, że ze stratą dla naszego bilansu handlowego.

Czechosłowacja domaga się zniżenia cła na cały szereg wysoko kwalifikowanych fabrykatów jak: obuwia, skór wyprawnych, konfekcji, materjałów włókienniczych, dywanów, tkanin jedwabnych i półjedwabnych, przędzy lnianej, aksamitów i pluszów, papier pakowy, papier z zawartością masy drzewnej, brystol, celulozę, drut, żelazo i stal, wyroby nożownicze, aparaty cukrownicze, kompresory do lodów i chłodownictwa, maszyny rolnicze, szczególnie siewniki rzędowe, siewniki kombinowane, sadzarki do ziemniaków, sieczkarnie, brony, kultywatory, fortepiany, guziki: metalowe, blaszane, porcelanowe, szklane, kościane i drewniane, słód, piwo pilzneńskie, oraz wszelkie inne piwo, obuwie płócienne.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu jeszcze w obecnej chwili nie jest zdecydowane co do swoich posunięć, jednakże stwierdzić trzeba, iż przyznanie jakichkolwiek poważniejszych ulg co do wymienionych fabrykatów, musi niewątpliwie podważyć znaczenie ostatnio dokonanej a bardzo niskiej waloryzacji, co będzie miało ten skutek, że zwiększy tylko pasywność naszego bilansu handlowego.

Co do Austrji, która również wystąpiła o zniżkę szeregu pozycyj zwaloryzowanej taryfy celnej, to zaznaczyć należy, iż państwo to cierpliwie wyczekuje pertraktacyj z Czechosłowacją, gdyż ulgi celne przyznane Czechosłowacji, która najwięcej krzyku robi w tej dziedzinie, automatycznie na podstawie klauzuli największego uprzywilejowania spadną na Austrję. Z punktu jednakże handlowego nie ulega najmniejszej wątpliwości, że Austrja przedstawia dla nas większy walor pod względem zbytu naszych produktów aniżeli Czechosłowacja.

Czechosłowacja jednak wykorzystuje swoje stanowisko, polegające na tem, że przez jej terytorjum prowadzi droga tranzytem na zachód, gdzie zbywamy gros swoich najważniejszych produktów.

Zmiana najważniejszych podatków.

Jak nas informują, w najbliższym czasie zostanie wniesiona do Sejmu zmiana ustawy o podatku dochodowym, w której rząd pragnie objąć podatkiem dochodowym wszystkich bez wyjątku mających dochód, bez tworzenia żadnych klas uprzywilejowanych, jak to miało miejsce dotychczas, gdzie rolnicy poniżej 15 hektarów byli zwolnieni od płacenia podatków.

Tak samo istnieje zamiar przeprowadzenia w drodze ustawodawczej pewnych korektur, usuwających podwójne względnie potrójne opodatkowanie w podatku dochodowym, co wprowadziłoby niewątpliwie znaczną poprawę dla przemysłu, który najwięcej obciążony jest dopuszczalnością stosowania podwójnego względnie potrójnego opodatkowania.

Co się tyczy podatku obrotowego, to Ministerstwo Skarbu nosi się również z projektem obniżenia podatku obrotowego, ta ostatnia sprawa nie jest jednakże zbyt pewną, gdyż jak wiemy, Ministerstwo

Skarbu ze względu na konieczność utrzymania dochodów na obecnym poziomie dotychczas nie bardzo skłaniało się w kierunku obniżenia podatku obrotowego, mimo, że uznaje słuszność tego postulatu przedstawionego przez wszystkie sfery gospodarcze.

Rozporządzenie o nadzorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku.

Dotychczasowe ustawodawstwo co do nadzoru nad artykułami żywności i innemi przedmiotami powszechnego użytku było dotychczas u nas nader niejednolite, a nawet w b. zaborze rosyjskim brak było niemal zupełnie przepisów w tym kierunku. Lukę tę zapełniło obecnie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca rb., ogłoszone w Dz. Ust. Nr. 35, które ma na celu ochronę konsumentów przeciwko fałszowaniu, podrabianiu itd. środków żywności i innych przedmiotów codziennego użytku, jak naczynia, przyrządy i przybory używane przy wyrobie, przechowywaniu, ważeniu, opakowaniu i spożywaniu artykułów żywności, środków kosmetycznych, odzieży, zabawek, farb, nafty, świec itd. Rozporządzenie powyższe przewiduje kary za wyrabianie lub sprzedawanie artykułów, szkodliwych dla zdrowia, zepsutych, podrobionych, sfałszowanych lub też oznaczonych fałszywą nazwą.

Celem sprawowania nadzoru nad wymienionemi wyżej artykułami utworzone będą Państwowe Zakłady badania żywności i przedmiotów użytku. Miasta, liczące ponad 50 000 mieszkańców, obowiązane są utrzymywać własne pracownie badania żywności i przedmiotów użytku. Organa do tego powołane mają prawo dokonywania kontroli w sklepach, fabrykach, na targach i t. d. i mogą w celu badania pobierać próby odnośnych przedmiotów, przyczem należy sporządzić protokół i wydać kwit na pobraną próbę. Jeżeli okaże się, że próba jest bez zarzutu, może właściciel zażądać odszkodowania za pobraną próbę.

Na wypadek przekroczenia przepisów tego rozporządzenia przewidziane są kary bardzo surowe, a mianowicie kara więzienia do lat 3, grzywna do 3000 zł, przyczem jeżeli sprawca mógł przewidzieć większe niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi, wówczas może być ukarany nawet ciężkiem więzieniem do 10-cu lat i grzywną do 10 000 zł. Sąd może również w razie skazania za jedno z przestępstw przeciwko niniejszemu rozporządzeniu pozbawić winnego prawa prowadzenia przedsiębiorstwa na czas oznaczony.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 25 czerwca 1928 r. i obowiązuje na całym obszarze Państwa, prócz województwa śląskiego.

Traktat handlowy z Rumunją.

Związek Fabrykantów prosi firmy zainteresowane w eksporcie z Polski do Rumunji wzgl imporcie z Rumunją o możliwie spieszne przesłanie dezyderatów wszelkich, a szczególnie celnych i taryfowo-kolejowych celem przedłożenia ich Ministerstwu Przemysłu i Handlu na wypadek rewizji umowy handlowej z Rumunją.

Rewizja umowy handlowej mogłaby stać się aktualną wskutek zamierzonej przez Rumunję zmiany taryfy celnej i kolejowej.

Traktat handlowy polsko-węgierski.

Związek Fabrykantów prosi firmy zainteresowane w obrocie handlowym z Węgrami o zakomunikowanie wszelkich postulatów dotyczących naszych stosunków handlowych z Węgrami.

Postulaty te przedstawi Związek Ministerstwu Przemysłu i Handlu do rokowań, które się w najbliższym czasie w sprawie rewizji umowy handlowej rozpoczną.

Zwrot cła przy wywozie barwników.

Ukazało się rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 4 kwietnia br. (Dz. Ust. Nr. 47 poz. 466) w sprawie zwrotu cła przy wywozie barwników, a mianowicie:

Przy wywozie zagranicę barwników, wytworzonych w kraju zezwala się na zwrot cła, uiszczonego za sprowadzone z zagranicy, zużyte do wyrobu tych towarów materjały, podług następujących norm:

za 100 kg barwników . . . 130 zł

Zwrot cła uskutecznia się zapomocą kwitów wywozowych, wystawionych każdorazowo przez upoważnione do tego urzędy celne na podstawie zaświadczeń związków eksportowych, po stwierdzeniu wywozu towarów zagranicę.

Zwrot cła przy wywozie żelazocjanków, błękitów oraz ługu potasowego.

Ukazało się rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 4 kwietnia br. (Dz. Ust. Nr. 47 poz. 467) przepisy którego brzmią:

Przy wywozie zagranicę żelazocjanków, błękitu oraz ługu potasowego, wytworzonych w kraju, zezwala się na zwrot cła, uiszczonego za sprowadzone z zagranicy materjały zużyte do wyrobu tych towarów, podług następujących norm:

za 100 kg żelazocjanku potasowego	17,80 zł
„ 100 „ błękitów paryskiego i „Milori“	24,— zł
„ 100 „ żelazocjanku sodowego	12,50 zł
„ 100 „ ługu potasowego	2,10 zł

Uwaga: Zwrot cła uskutecznia się zapomocą kwitów wywozowych, wystawionych każdorazowo przez upoważnione do tego urzędy celne na podstawie zaświadczeń związków eksportowych, po stwierdzeniu występu towarów zagranicę.

Zwrot cła przy wywozie kapeluszy i stożków.

Ukazało się rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 4 kwietnia br. (Dz. Ust. Nr. 47 poz. 468) na mocy którego paragraf 1 rozporządzenia z dnia 10 sierpnia 1927 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie kapeluszy i stożków (Dz. Ust. Nr. 74 poz. 650) otrzymuje brzmienie następujące:

Przy wywozie zagranicę kapeluszy i stożków wojłokowych (wełnianych) barwionych, wytworzonych w kraju, zezwala się na zwrot cła uiszczonego za sprowadzone z zagranicy zużyte do wyrobu tych towarów barwniki podług następujących norm:

za 100 kg kapeluszy i stożków wyłokowych (wełnianych) barwionych 82,50 zł

Cło wywozowe od żyta i mąki żytniej.

Ukazało się rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 30 marca br. (Dz. Ust. Nr. 45 poz. 445), które termin mocy obowiązującej rozporządzenie z dnia 15 stycznia 1927 r. w sprawie ustanowienia cła wywozowego od żyta i mąki żytniej przedłuża do dnia 30 września 1928 r. włącznie

Zwrot cła przy wywozie wyrobów włókienniczych.

Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 4 kwietnia br. (Dz. Ust. nr. 47 poz. 464) ustala:

Przy wywozie zagranicę wyrobów włókienniczych, wytworzonych w kraju, zezwala się na zwrot cła, uiszczonego za sprowadzone z zagranicy, zużyte do wyrobu tych towarów barwniki i chemikalja podług następujących norm:

za 100 kg tkanin bawełn. białych wykończ.	2,— zł
„ 100 „ tkanin bawełnianych kolor.	43,— zł

za 100 kg	tkanin wełnianych kolorowych	82,50 zł
„ 100 „	tkanin półwełnianych kolor.	63,— zł
„ 100 „	wyr. dzianych baweln. białych	2,— zł
„ 100 „	wyr. dzianych baweln. kolor.	43,— zł
„ 100 „	wyr. dzianych wełn. kolor.	82,50 zł
„ 100 „	wyr. dzianych półwełn. kolor.	63,— zł

Uwaga: Zwrot cła uskutecznia się zapomocą kwitów wywozowych, wystawionych każdorazowo przez upoważnione do tego urzędy celne na podstawie zaświadczeń związków eksportowych potwierdzenia występku towarów zagranicę.

Zwrot cła przy wywozie obrabiarek.

Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 4 kwietnia br. (Dz. Ust. nr. 47 poz. 465) ustala:

Przy wywozie zagranicę obrabiarek do metali i drzewa, wytworzonych w kraju, zezwala się na zwrot cła, uiszczonego za sprowadzone z zagranicy zużyte do wyrobu tych towarów materjały podług następujących norm:

za 100 kg obrabiarek do metali i drzewa 26,— zł

Uwaga: Zwrot cła uskutecznia się zapomocą kwitów wywozowych, wystawionych każdorazowo przez upoważnione do tego urzędy celne na podstawie zaświadczeń związków eksportowych, po stwierdzeniu wywozu towarów zagranicę.

Nowe przepisy o egzekucji administracyjnej.

W Dzienniku Ustaw Nr. 36 ogłoszone zostało rozporządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, regulujące postępowanie przymusowe w administracji, to znaczy egzekucję administracyjną (w odróżnieniu od sądowej). Najważniejsze zasady tego rozporządzenia przedstawiamy poniżej:

Z reguły stosować zawsze należy najłagodniejszy środek przymusowy, o ile on tylko prowadzi do celu. Egzekucję na majątku przeprowadzić wolno tylko o tyle, o ile przez to nie będzie zagrożone minimum utrzymania osoby zobowiązanej oraz osób, przez nią utrzymywanych. O ile chodzi o kwoty wyższe, niż 10 tysięcy złotych, wówczas władza polityczna może przekazać sprawę sądowi, celem wdrożenia egzekucji sądowej. Wogóle mogą instytucje, którym przysługuje prawo egzekucji administracyjnej, wdrożyć zamiast tego egzekucję sądową.

Przed wykonaniem egzekucji winno w każdym wypadku nastąpić poprzednie zagrożenie zastosowania środków przymusowych, przyczem należy wymienić termin, po upływie którego przymus będzie zastosowanym. Przeciwko zarządzeniu egzekucyjnemu można wnieść odwołanie do władzy przemysłowej (do Województwa względnie Starostwa), odwołanie to nie ma jednak mocy wstrzymującej. Egzekucję z reguły przeprowadzać wolno jedynie w dni powszednie i w porze dziennej.

Celem egzekucji świadczeń pieniężnych zarządzić może władza administracyjna zajęcie i sprzedaż ruchomości oraz zajęcie poborów, natomiast inne środki egzekucyjne, jak sekwestracja i sprzedaż nieruchomości, przeprowadzić może tylko Sąd. Przy egzekucji na ruchomościach obowiązują co do dopuszczalności tej egzekucji te same przepisy, które obowiązują przy egzekucji sądowej. Sprzedaż zajętych przedmiotów nastąpić może najwcześniej w dwa tygodnie po zajęciu i to z reguły w miejscu, gdzie zdeponowano zajęte przedmioty. Właściciel, obecny przy licytacji, może domagać się, aby pewne przedmioty były sprzedane wcześniej, niż inne. Na pierwszej licytacji nie można sprzedać przedmiotów poniżej ceny oszacowania, jednakże na drugim przetargu licytacyjnym może sprzedaż nastąpić nawet poniżej tej ceny. —

Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem 25 kwietnia rb.

Eksport.

Pewna firma **niemiecka** pragnie nawiązać stosunki handlowe z firmami polskiemi, trudniącemi się wyrobem maszyn rolniczych oraz handlem temi maszynami.

Pewna firma **gdańska** pragnie nawiązać stosunki handlowe z polskiemi wytwórniami obuwia.

Pewna firma **litewska** pragnie importować z Polski wszelkiego rodzaju wyroby drzewne, tkaniny i artykuły galanteryjne.

Pewna **niemiecka** firma importowo-eksportowa pragnie nawiązać stosunki handlowe z polskimi dostawcami włosia, rogu i kopyt, oleju fuzlowego i ziół leczniczych.

Pewna firma **niemiecka** pragnie importować z Polski drzewo.

Pewna firma **włoska** pragnie importować z Polski grzyby suszone.

W **Hiszpanji** jest wielkie zapotrzebowanie na szczotki toaletowe w luksusowej oprawie. Największy zbyt mają szczotki do paznogci w oprawie z drzewa bukowego, hebanu, palisandru oraz inkrustowane kością słoniową, raz jest również zapotrzebowanie na wszelkiego rodzaju maszyny elektryczne, maszyny dynamo itp.

W **Egipcie** mogą znaleźć dobry zbyt wstążki wszelkich gatunków.

W **Danji** jest wielkie zapotrzebowanie na półfabrykaty metalowe jako to: rury stalowe i lane, blachy wszelkiej grubości, żelazo w kształcie liter „T" i „U" oraz wszelkiego rodzaju żelazo handlowe i śruby.

W **Argentynie** jest zapotrzebowanie na wszelkie drobne przedmioty metalowe. Największy zbyt mają zamki, okucia budowlane i wszelkie naczynia metalowe domowego użytku.

W **Grecji** jest wielkie zapotrzebowanie na przędzę bawełnianą, przyczem sezon na ten artykuł trwa przez następujące miesiące: luty, marzec, kwiecień, sierpień, wrzesień. W Grecji mogą również znaleźć zbyt wszelkie drobne artykuły metalowe, gdyż produkcja krajowa nie jest w stanie pokryć zapotrzebowania.

Na **Kubie** jest zapotrzebowanie na szkło i wyroby szklane.

W **Peru** mogą znaleźć zbyt wszelkiego rodzaju tapety.

Związek Fabrykantów — Sekcja chemiczna podaje W. PP. Fabrykantom do wiadomości, iż pod kierownictwem fachowca-chemika założono biuro porady, zaopatrzone w obfitą literaturę fachową i informujące interesentów w sprawach patentowych, technicznych oraz innych związanych z produkcją chemiczną. **Godziny przyjęć: od 9—13.**

Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje, iż w drugiej połowie maja rb. wyjeżdża p. Merdinger do Meksyku, celem objęcia stanowiska konsula polskiego tamże.

Pan Merdinger ma zamiar urządzić w Meksyku stały pokaz próbek towarów oraz cenników przemysłu polskiego, które to przedmioty mogłyby być przesłane do Meksyku razem z bagażem jego.

Komunikując o tem Ministerstwo Przemysłu i Handlu zwraca się z prośbą do wszystkich instytucji gospodarczych, aby spowodowały nadesłanie próbek, cenników, katalogów ilustrowanych itp. jaknajrychlej pod adresem firmy C. Hartwig w Warszawie, ul. Towarowa 20 opatrzonych napisem: „do dyspozycji p. Konsula Merdingera".

Ministerstwo nadmienia, iż nadsyłanie tych katalogów próbek itp. leży we własnym interesie firm, chcących nawiązać stosunki handlowe z Meksykiem.

Bliższych szczegółów odnośnie do artykułu które mogą mieć powodzenie na rynku meksykańskim udziela Związek Fabrykantów.

Wyroby firm krajowych, godnych polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1928.

wszelkiego rodzaju, gotowe farby olejne, pokosty, mydła techniczne, rdzeniowe, rozmaite mydła szare; do dezynfekcji: Sanizol i Kreolinę

poleca

w najlepszej jakości na dogodnych warunkach

Spółka Akcyjna „BLASK“

Poznań-Starołęka

Biura: Poznań, Aleje Marcinkowskiego nr. 5

H. CEGIELSKI Tow. Akc.

POZNAŃ, GÓRNA WILDA 136

TELEFON Nr. 42-76 wyrabia w swoich zakładach: **ADR. TEL. „HACEGIELSKI“**

PAROWOZY i WAGONY KOLEJOWE szeroko- i wąskotorowe, jako to: węglarki, platformy, wagony do przewozu bydła i ptactwa, wagony lodownie, cysterny, wagony pocztowe i osobowe

KOTŁY PAROWE najnowszych systemów i wszelkich rozmiarów na różne ciśnienia pary, ekonomizery systemu Stierle i paleniska z rusztami mechanicznemi przystosowanemi do palenia miałem węglowym

KOMPLETNE INSTALACJE dla cukrowni, rafinerji cukru, gorzelni, rektyfikacji, mączkarni i syropiarni

WALCE SZOSOWE $14\frac{1}{2}$ i 10 tonowe, beczkowozy i wozy mieszkalne

LOKOMOBILE PAROWE przewoźne i stacyjne do celów rolniczych i przemysłowych

MASZYNY ROLNICZE młocarnie do parowego zapędu, stertniki do słomy, młocarnie kieratowe, kieraty, siewniki rzędowe, grabie konne automatyczne, kopaczki, brony talerzowe, spulchniacze dłutowe podglebia, ugniatacze Camobella

ODLEWY STALOWE i ŻELAZNE dla wszystkich celów przemysłowych

KONSTRUKCJE ŻELAZNE wszelkiego rodzaju

ZBIORNIKI do gazów i płynów

URZĄDZENIA TRANSPORTOWE suwnice, podnośniki i przenośniki stałe i przewoźne, urządzenia do masowego transportu

PROSPEKTY i KOSZTORYSY BEZPŁATNIE NA ŻĄDANIE

PERFUMY,
WODY KOLOŃSKIE
MYDŁA

KALIA
JSTE

PRZODUJĄ w POLSCE

J. & S. Stempniewicz

WARSZAWA **POZNAŃ** RADOM

BROWARY HUGGERA

Tow. Akc.

Poznań, ulica Półwiejska 25
Telefon 3037 i 3047.

Słodownie i fabryka lodu

polecają swoje wyborowe piwa:

KRYSZTAŁ (jasne pilzneńskie)
PORTER
SPECJAŁ ciemne (monachijskie)

Wielkopolska Fabryka Bielizny

W. Rakowski - Poznań
ul. Pocztowa nr. 1 Telefon 25 77

BIELIZNA MĘSKA

Koszule pikowe, sportowe, nocne oraz kalesony, kołnierzyki pikowe, kolorowe, sztywne i gumowe; mankiety płócienne, białe, kolorowe, gumowe. Chusteczki do nosa

Wykonanie własne i pierwszorzędne!

BENZYNY

OLEJE

do maszyn, do motorów, do cylindrów maszyn parowych, automobilowe, wulkanowe do wywrotków, gazowe i inne.

Smary na osie | Stałe tłuszcze **Tovotte**

Asfalt - Gudron

BENZOL

Specjalność:
Oleje amerykańskie
„METEOR“ i „VACUUM“
znane z pierwszorzędnej jakości

Wyłączna sprzedaż na Województwo Poznańskie
Benzyny błękitnej i esencji „BOYCE-ITE“

HURTOWNIA OLEJÓW SKALNYCH
L. RUCIŃSKI i ST. JANKOWSKI

Aleje Marcinkowskiego 7 **Poznań** Telefon 17-15 i 34-60

F. Lisiecki Poznań, STARY RYNEK

Największa fabryka wykwintnej odzieży męskiej i dla chłopców

Oddział **w Łodzi,** ul. Piotrkowska 111

Gotowa odzież moja zastępuje zupełnie odzież miarową

Wykonanie **modne i trwałe** przy zużyciu jaknajlepszych dodatków

Prawdziwe tylko z powyższem prawnie zastrzeżonym znakiem ochronnym

---

URZĄDZENIA SANITARNE

W. i ST. HEDINGER

ODDZIAŁ HANDLOWY

TELEFON 20-68 **POZNAŃ** ŚW. MARCIN 26

Zjednoczone Zakłady Stolarskie

Poznań -- Wilda

ulica Wybickiego 13 - 14

Fabryka okień, drzwi i wszelkich robót budowlanych

Architektura Wewnętrzna

Telefon 23-40 Telefon 23-40

Specjalność:

Urządzenia biurowe, składowe, bankowe

Konta bankowe:

Bank Gospodarstwa Krajowego w Poznaniu.

SAMOCHODY WSZELKIEGO RODZAJU

PRZYBORY i CZĘŚCI, WARSZTATY MECHANICZNE,

FABRYKĘ KAROSERYJ, GARAŻE i SZKOŁĘ SZOFERÓW

POLECA

„BRZESKIAUTO“ Sp. Akc. POZNAŃ

ZAŁOŻ. 1894 r. **ULICA DĄBROWSKIEGO 29** TEL. 63-23, 63-65, 34-17

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolita 1 — Czcionkami Drukarni Polskiej T. A. w Poznaniu.
Redaktor odpowiedzialny Władysław Szczepański.